

Huvudman

Eskilstuna kommun
barn-utbildningsforvaltningen@eskilstuna.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Hällberga skola i Eskilstuna kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Eskilstuna kommun att senast **måndag den 10 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och tillgång till skolpsykolog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Eskilstuna kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Eskilstuna kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar

1. Se till att eleverna ges de extra anpassningar som skolpersonalen har bedömt att eleverna är i behov av. I detta ingår att rektorn ger personalen förutsättningar att kunna ge de extra anpassningar som bedömts behövas. Rektorn ska följa upp och dokumentera vilka elever som är i behov av extra anpassningar samt att de ges sådana. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Särskilt stöd

2. Se till att det för varje inkommen anmälan till rektorn startas en utredning om särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många sådana utredningar som har startats, och i förekommande fall avslutats, under perioden 1 mars 2024 till 27 maj 2024. Denna dokumentation samt datum för när respektive utredning startats, och i förekommande fall avslutats, för respektive elev ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 10 juni 2024**. (3 kap. 7 § skollagen)

Tillgång till skolpsykolog

3. Se till att det finns tillgång till skolpsykolog i skolans elevhälsa. Huvudmannen ska i samband med redovisningen **den 10 juni 2024** inkomma med en redogörelse för hur tillgången till skolpsykolog har säkerställts. Huvudmannen ska även inkomma med dokumentation som styrker att det finns tillgång till skolpsykolog. (2 kap. 25 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anmälan, samråd med elevhälsan, beslut om åtgärdsprogram samt garantin för tidiga stödinsatser.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:249) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2024 inlett en tillsyn av Hällberga skola i Eskilstuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hällberga skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 27 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. utredningar om särskilt stöd, åtgärdsprogram, individuella, utvecklingsplaner, betygssammanställning för årskurs 6, sammanställningar av kartläggningmaterial i förskoleklass, bedömningsstöd i årskurs 1 samt nationella prov i årskurs 3. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att de ger eleverna extra anpassningar i den utsträckning de kan, men att det samtidigt finns elever som inte får de extra anpassningar som de är i behov av. Lärarna uppger att det finns elever som är i behov av hörselkåpor och skärmar som extra anpassningar vilket inte tillgodoses för alla elever som är behov av sådant stöd. Vidare uppger lärarna att de uppmärksammat rektorn om att det finns elever med behov extra anpassningar som inte tillgodoses.

Av intervjun med rektorn framgår att lärarna informerat rektorn om att det finns elever som inte får extra anpassningar då det saknas hörselkåpor och skärmar för att täcka samtliga elevers behov. Vidare uppger rektorn att det har köpts in hörselkåpor och skärmar, men det finns behov av fler.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår det att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (Skollagen 3 kap. 5 §)

Av läroplanen framgår bland annat att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver och att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. (Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, avsnitt 2.8)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar. Utredningen visar att extra anpassningarna inte kan ges utifrån samtliga elevers identifierade behov då det saknas tillgång till hörselkåpor och skärmar. Om elever inte får de extra anpassningar som de är i behov av, riskerar elever att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med elevhälsan och lärare framgår det att det inte alltid startats en utredning om särskilt stöd efter varje inkommen anmälan om utredning av särskilt stöd.

Av intervjun med lärarna framgår det att det finns elever som enligt lärarna inte kommer att uppfylla betygskriterierna i ett ämne innan terminsbetyget sätts i slutet av årskurs 6. Av lärarintervjun framgår vidare att dessa elever har anmälts till rektorn, men det har inte startats någon utredning av särskilt stöd. Rektorn uppger att anmälan för utredning gällande dessa elever inte har anmälts till rektorn, men att läraren kan ha diskuterat eleverna med skolans specialpedagog eller speciallärare. Rektorn uppger vidare att den specialpedagogiska kompetensen har delegation på att fatta beslut om särskilt stöd förutom de beslut som är förbehållet rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bl.a. att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (Skollagen 3 kap. 7 §)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte lever upp till skollagens bestämmelser när det gäller att starta en utredning av elevers behov av särskilt stöd efter varje inkommen anmälan. Skolinspektionen bygger sin bedömning på att elevhälsan uppgett att det inte alltid startats en utredning om särskilt stöd efter varje inkommen anmälan, trots att det finns elever som inte uppfyllt kriterierna för bedömning eller betygskriterierna. Vidare har lärare uppgett att elever som uppvisar tydliga svårigheter att uppfylla betygskriterierna har anmälts och där det inte startas någon utredning av särskilt stöd. Om en elevs behov inte utreds alls eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektorn att veta att eventuella insatser som sätts in motsvarar elevens behov.

Tillgång till skolpsykolog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att det saknas tillgång till skolpsykolog för att delta i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Dock kan skolpsykolog hyras in på avrop vid utredning för enskilda elever vid utredning om annan skolform men det finns inte någon specifikt avtal eller någon namngiven psykolog. Vidare framgår av intervjuerna att någon psykolog inte deltagit i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på flera år och det inte heller finns någon skolpsykolog från det centrala elevhälsoteamet att tillgå för sådant arbete.

Rektorn och elevhälsan uppger att psykolog skulle behövas i samband med flera aktuella elevärenden vilket inte kunnat tillgodoses då det saknas tillgång till psykolog. Av intervjun med rektorn framgår att skolpsykolog inte anlitas då det saknas resurser.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår det att ska finnas elevhälsa för eleverna i bl.a. förskoleklassen och grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Elevhälsans arbete ska bedrivs på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (Skollagen 2 kap. 25 §)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbetet med elevhälsa i stor utsträckning bör vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. (prop. 2009/10:165 s. 276).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att tillgången till elevhälsa inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att skolenheten inte haft tillgång till personal med skolpsykologisk kompetens under en längre period, trots behov. Utredningen visar på att den psykologiska kompetensen inte på något vis, varit involverad i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan, vare sig på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och det har heller inte skett någon form av samverkan med lärare och övrig personal. Då det saknas tillgång till skolpsykolog finns också en risk att elever som är i behov av skolpsykologiska insatser inte får det.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Eskilstuna kommuns verksamhet vid Hällberga skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Eskilstuna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan, samråd med elevhälsan och beslut om åtgärdsprogram Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att lärarna anmäler de elever som riskerar att inte uppfylla kriterierna för bedömning eller betygskriterierna, sedan återkopplar elevhälsan skyndsamt och där ett fördjupat samtal sker kring den elev som anmälts.

Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att lärarna kan göra en anmälan kring en elev till elevhälsan både muntligt och skriftligt.

Av Skolinspektionens dokumentgranskning framgår att specialpedagogisk kompetens varit involverad i samtliga granskade utredningar om särskilt stöd. Det

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

framgår dock inte om elevhälsans övriga kompetenser varit involverad i utredningarna. Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår dock att elevhälsan är delaktiga vid utredningar av elevers behov av särskilt stöd. Vidare framgår av Skolinspektionens dokumentgranskning att det av samtliga avslutade utredningar framgår att ansvarig på delegation fattat beslut om att utarbeta åtgärdsprogram. Av samtliga granskade åtgärdsprogram framgår vem som fattat besluten samt vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering. Samtliga åtgärdsprogram är daterade och det framgår datum för när uppföljning och utvärdering ska ske. Besvärshänvisning framgår av samtliga åtgärdsprogram.

Det framgår också av granskade åtgärdsprogram om vårdnadshavare och elev medverkat vid utarbetandet av åtgärdsprogrammen. Under intervjun med lärarna bekräftas att elev och vårdnadshavare medverkar vid utarbetandet av åtgärdsprogram, bl.a. genom formulär till elev och vårdnadshavare som ska fyllas i som sedan sammanställs i samverkan av lärare och specialpedagog. Vidare bjuds vårdnadshavare in till möten för att ges möjlighet till att lämna synpunkter på framskrivna analyser och förslag på åtgärder som ska möta elevens stödbehov. Av samtliga granskade åtgärdsprogram framgår elevernas respektive behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bl.a. att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (skollagen 3 kap. 7 §)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (skollagen 3 kap. 9 §)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanti för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av granskad dokumentation samt av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att förskollärare och lärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 samt de nationella proven i årskurs 3.

Av intervju med lärarna och elevhälsan framgår att samråd sker mellan lärarna och skolans specialpedagogiska kompetens utifrån resultat av nationella kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd och nationella prov. Vidare framgår att läraren och den specialpedagogiska kompetensen först analyserar själva resultaten, därefter sker samråd kring samtliga elever.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppnås i årskurs 1 och 3. Vidare framgår att om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Av skolförordningen framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande i förskoleklass samt att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella

Skolinspektionen

Postadress: Box 330, 581 03 Linköping

Besök: Storgatan 33, Linköping

kartläggningsmaterial och användningen av dessa. (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordningen)

Av Skolverkets föreskrifter framgår att Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet i förskoleklass (diarienummer 2019:567 [Hitta språket]) och Skolverkets kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande i förskoleklass (diarienummer 2019:568 [Hitta matematiken]) ska användas. Vidare framgår att för varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen. Vid varje avstämningstillfälle ska läraren utgå från anvisningar i kartläggningsmaterialet. (2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass)

Av skolförordningen framgår vidare att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 samt att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella bedömningsstöd och användningen av dessa. (9 kap. 22 b – c §§ skolförordningen)

Av skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 §. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper. (9 kap. 20 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Fredrik Johansen

Föredragande
Signerat av: Fredrik Johansen